

Minneord

OSS IMELLOM

Kjell Magne Elgjo døde 9.12. 2011, vel 80 år gammel, etter et halvt års alvorlig sykdom. Med ham er en fremtredende internasjonal forsker og patolog gått bort. Under hans oppvekst bodde familien en rekke steder i landet, blant annet i Tvedestrand, Kristiansand, Nesna og til slutt Oslo. Etter turnustjeneste og ett år med indremedisin begynte Kjell Magne Elgjo med patologi på Rikshospitalet i Oslo. Fra 1965 var han prosektor ved Institutt for patologi, fra 1969 dosent og fra 1978 professor samme sted. Denne stillingen hadde han til han gikk av med pensjon i 1996.

Elgjos første sjef, professor Leiv Kreyberg, hadde allerede i 1920-årene startet med studier av hvordan kreftfremkallende tjære påvirket huden hos mus. Det var mens Kreyberg var kandidat ved Gades Institutt i Bergen under prosektor Magnus Haaland. Tidlig i 1950-årene ble det etablert nye metoder for å studere hvordan celler i kroppen delte seg, slik at man kunne studere hvordan omsetningen av celler skjedde og hvordan det etter hvert oppsto ukontrollert vekst av ondartede celler. Under ledelse av Olav Hilmar Iversen, Kreybergs etterfølger, ble det bygd opp et internasjonalt forskningsmiljø ved det som den gang het Institutt for generell og eksperimentell patologi ved Rikshospitalet. Det besto av blant andre Finn Devik, Arne Evensen, Kjell Magne Elgjo, Sigvald B. Refsum og Rolf Bjerknes. Sammen med andre europeiske forskere ble de helt førende innen denne retningen.

Kjell Magne Elgjo viste hvordan omsetningen av celler og selve celledelingen forandret seg og økte gradvis i musehuden allerede i de tidligste stadiene av kreftutvikling. Det ble til hans doktoravhandling i 1966. Sammen med Olav Hilmar Iversen og andre begynte Elgjo å undersøke hva som regulerte denne celleveksten i huden. Disse stoffene, under fellesnavnet «chaloner», viste seg å være små eggehvitestoffer, peptider. Kjell Magne Elgjo og Karl Ludvig Reichelt isolerte flere slike peptider som deltok i lokal regulering av celledelingen i ulike organer, blant annet i huden og i tarmen.

Elgjo hadde flere forskningsopphold i utlandet og var medlem av Det Norske Videnskaps-Akademi fra 1985. Han hadde spesialekspertise innen mage-tarm-kanalens og leverens patologi, og ga viktige bidrag til klinisk patologisk forskning. Han var en god lærer for utallige kull medisinstudenter og var veileder for patologer under utdanning samt en rekke doktorgradskandidater. Kjell Magne Elgjo var kulturelt engasjert og hadde stor sans for musikk og språk. Han var et varmt og hjelpsomt menneske. Etter at han gikk av med pensjon, fortsatte han med både forskning og diagnostisk arbeid inntil de siste par årene. Han etterlater seg kone og tre barn og flere barnebarn. Ved Kjell Magne Elgjos bortgang har Norge mistet en forsker med et betydelig internasjonalt navn.

Publisert: 24. januar 2012. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.12.0028

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. juli 2026.